

ANY III

NÚM 87

BARCELONA 25 ABRIL 1890

Copie fot. de M. Matorrodona.

Paz Luque

UNA CONQUISTA DEL... SIGLE

ERA un diumenje del mes d' Agost.

Acabavam de dinar y com qu' era lo sant de la patrona, va anar tan bè que estava més content que de costum, y agafant lo bastó vaig anar á la Rambla.

Aixís qu' arrivo devant de *Eldorado*, feixen los meus oidos los *estrepitosos* acordes de la banda que en lo *Salón del Siglo* feya ballar á 'n aquella multitut de serafins d' ayguera junt ab los seus indispensables xicots.

Al veurer aquellas voltadoiras *parejas* de la manera que las hi cargolavan, se 'm váren despertar los sentits de la ballaruga y donant un vistasso general, m' adono d' un angelet (vull dir una *raspa*, per cert molt mona) que estava en vaga, y tot balanceijant mon cos y refilantme 'l bigoti que 'm comensava á sombreijar, m' hi acosto y li dich:

—¿Es possible qu' aquestos balladors fássin tan poch cas d' aquets ullets que d' un' hora lluny abrasan y d' aquesta boqueta que sembla expressa per fer pe-tóns tot lo día y.... tota la nit?

—Com una no 'n sab... digué enrajolántseli la cara, sens dupte de la vergonya que li feya tenir que confessar sa ignorancia.

—No hi fá rés, ja n' hi ensenyaré jo.

Y agafantla pel brás me l' emporto cap al centro d' aquell formiguer que semblava que trepitjavam rahims.

Després de dar moltas voltas y rebrer y donar mil trepitjadas, vaig demanar relacions á aquella noya ab lo ferm propósit d' escriurer á casa que m' enviessen los papers á volta de correu pera casarm' hi.

Poch va costarme conseguir un sí d' aquella boca d' atmellas dolsas que, fóra dels ulls de poll que li notava en las mans, era una preciositat, una verdadera figura escultórica.

Várem ballar no sè quantas horas.

Al acabar la banda de tocar lo galop, sortirem del local jo y ma futura cónyuge, jurantnos un amor que no compon rés lo dels *amantes de Verona*.

En la plassa de Catalunva várem despedirnos dantnos una apretada de mans que va deixarme clavats tots los ulls de poll de las sevas.

Aquestas aygueras son lo torment de las mans del servey.

Durant los primers vuyt dias la veyá sempre al baixar las escombrarías, y lo dissapte vam quedar en anar á dar lo vol lo día sigüent.

Efectivament, al arribar lo diumenje vam dirigirnos á ca 'n Tunis per admirar las bellesas d' aquella barriada.

Que content anava jo per la vía del carril de Vilanova...

Encara no havíam arribat á mitj camí, quan se 'ns presentá un *tipo* que de tan alt se perdía de vista y pe 'l primer Deu vos quart, clava una terrible bofetada á la meva parella.

Jo al veurer que anava á fer la segona part en las meas galtas, arrenco á correr y nò vaig parar fins á la plassa de Catalunya.

Aquella plassa m' atreya!

Allí, després d' esbufegar lo necessari pera treurer l' ayre que m' havia empassat corrent tan desafortadament, y després d' haverme aixugat la suhor que sortia del meu cos que semblava en esponja quan l' apretan, vaig pensar que lo que havia fet no era de *caballeros* y 'm vaig arrepentir d' haver deixat á 'n aquella pobre *víctima* en poder d' aquell salvatge.

Ja havia donat set ó vuyt passos pera tornarmen al siti de la *catástrofe*, quan me van venir á la memoria las abultadas formas d' aquellas nervudas mans.

Vaig entrar al café.

Allí vaig trovarhi un company que 'm va desafiar á fer una partida de carambolas.

Várem acabarla, y pera fer temps nos en anárem á donar un vol per la Rambla. A 'n aquella hora totas las assessina-plats se 'n anavan á retiro, qui sola, qui ab companyia del seu xicot. Nosaltres dos anavam tirant *requiebros* y floretas á las que n' eran mereixedoras y... á las que no n' eran; y al dir jo *judios salerosa!* á una qu' anava devant nostre en companyia d' un *sócio*, se giran tots dos y 'm vaig tornar més blanch que la nèu; eran nada menos que l' *agressor* y la *víctima*: es á dir, la meva conquista y aquell que li va clavar la *bufa* poch moments antes.

Al reconeixem, se van posar á riurer escandalosamente y se 'n van anar cridant ¡votal! y altres frasses per l' istil.

Jo, sense dir rés al meu company que 's va quedar com qui veu visions, vaig girar cúa més escorregut que las butxacas d' un mestre d' estudi.

Vaig arribar á casa y 'm vaig trobar á faltar lo rellotje y no fá molt que vaig sapiguer qu' aquell tan llarch de mans, era mestre, pero no de casas, sino de los escuras de Barcelona.

D' aquesta feta no hi anat més al *Salón del Siglo* ni á cap altre ball.

Ara hasta en los de Carnaval, á las 10 ja soch al llit. Trovo que 'm va millor p' el cos y p' el rellotje.

RAMÓN FÁBREGAS

¡Lo millor que pot fer!

A ELLA

Dius, nina, que molt pateixes;
que estás per mi delirant;
que nò dorms, que t' aflaqueixes,
y tens la vida al encant...

Dius que ploras nit y día,
y que sols pensas ab mí;
que tens molta melangia
y que sols te plau morí...

A tot aixó jo 't contesto,
(sens que 'm dóngui 'l ferho esglay,)
que 't desprecio, que 't detesto,
y no 't puch estimar may.

Pero si vols que t' estimi
fins á perdre lo judici...
si vols qu' ab dolsura 't mimi
hasta donarte desfici,

'T dirè, si no hi atinas,
que lograrás tos ideals...
sols comprantme unas botinas
per no haver d' anar descals.

LLUIS SALVADOR

A E N D A V A N T

EPÍSTOLA

Ab lo respecte degut,
qu' es del modo que jo crech
que s' ha de tractá al vensut,
escolti lo que m' acut
dirli, tal com jo ho conech.

Sento haver 'l d' incomodar,
pero ho faig perque ja es vell
qu' un, tancat, s' ha de migrar,
y... rés... lo vull aliviar
del *spleen* d' aqueix castell.

Ara que ja está ensopit
de passá 'l que li ha passat...
ara que l' han ajupit
á pesar del qu' han cridat
los seus companys de Madrid...

Ara qu' es una presò,
(de *camama*... ho considero,) lo fi d' aquesta questiò,
sens respecte al senadó,
ni al general, ni al *guerrero*,

no vulgui fer més tabola
ni dá gust á tants badóchs...
Deixil está á n' en Cassola...
Créguim... en aquestos jochs
no hi demani may més bola.

Y ab en Sagasta, si hi gasta
brometa, li eixirá trista
si á n' ell al cap se li encasta;
¿Que no ho sab qu' es en Sagasta
un minyò que 's pert de vista?

Y després... á qué obstruccions
posá á la lley, fentli ultratje?
¿Qu' han lograt sas pretensions?
Total ferli fè un viatge
á la pátria dels turròns.

Temps enrera, ja donava
probar actes d' *heroisme*,
pero era en temps de la *Cava*;
quan en lo mon imperava
encara 'l militarisme.

Quan sols sentint lo *xim xim*,
lo poble deya: Ja hi som!
y sens pòr ni mirar prim,
sortía bronzint lo plom
com á granets de rahim.

Allavors era un excès
la candidés dels *morenos*...
y 'n treyan d' alló, després,
ells... alguna cama menos,
y vostés... algun grau més.

Ara tot ja es al burdell,
y ja fa prou qui 'ls enreda;
s' estiman massa la pell;
y á més de tot, no 'ls hi queda
ni un brí de llana al clatèll.

Ara es distint de á las horas;
no hi están per assonadas
com hi estavan allavoras;
ara... bonas setmanadas
y trevallar pocas horas!

Quan se creuhen tenir rahò,
altre exércit no coneixen,
que sa propia germanò;
donan lo crit... 's reuneixen,
y... ¡huelga que te crió!

Y ab ells vostés no contant
desenganyis.. rés farán;
Y aixó es tant clar y evident,
que si ho proban cent cops, cent
's trovarán... á Alicante!

Crégui 'l meu consell, qu' es ell
fill del desitj que no 'l trovin
may ab la má en lo farcèll...
Vaja... abur!... y que li probin
los ayres d' aqueix castell.

SERRALLONGA.

UN TROVADOR MODELO

Carregat com un marxant
y ab la més bona intenció,
cada nit un trovadó
passa pel Torrent del llamp.

Xiulant com un papa-natas
y ab una canya á la má
no para fins arrivá
al cim del turó d' en Matas.

Quan es allí 's descarrega;
's treu del coll l' instrument;
treu la solfa y al moment
satisfet las mans se frega.

S' assenta sota d' un pi
al davant d' una finestra,
y quan es davant de l' *estra*
molt baix, enrahona així:

Ja 'm tens aquí angelét bell;
ja tens aquí al teu xicot;
ja ho veus, com un caramot
puja desde 'l Bogatell.

¿Qué no faria per tú
si ets una rosa d' Abril,
y las tas dents de marfil
valen, Pepeta un Perú?

¿Qu' es lo que jo no faria
per tú, rateta del cor!

si tú sola vals més or
que no hi ha á l' Argenteria?

¿Qu' es lo que per tú en Nazari
no faria, vida meva,
quan tota ma vida es teva
semblant per tú un perdulári.

¿Qu' es lo que per tú puch fer
que no hagi fet, Pepeta,
perdent per tú la xaveta
en Nazari Butiflé?

En quan arriva á n' aquí
para en sech, queda abatut;
está una estona com mut
fins que després torna en sí.

Mentres está allí assentat
llensa uns sospirs tant profundos
ab uns ays tan moribundos
que sembla un ase nafrat.

Jemega, murmura, riu,
plora, esbufega, grinyola,
fa mil bestiesas, miola
y ni tampoch sab qué díu.

Quan després de fe aixó 's deix
altre cop avall s' en vá
y 'l día que hi torna aná....
si fa ó no fa, fa 'l mateix.

DOMINGO BARTRINA Y CUBINYÁ.

À LOLA

Es vritat, t' ho vaig jurar;
mes lo teu desdeny al veurer
fins m' obligares á creurer
no 'm podías estimar.

De aytal cosa al jo pensar,
s' omplí mon cor de dolor,
y abans que de mon amor
no 'n fèssis una joguina,
vareig ofegar-lo, nina,
esclatantne en amarch plor.

Y ara 'm vens ab qué n' hi fet?
De quin modo t' he tractat,
y si molt bè n' he guardat
de nostre amor lo secret?

De mi n' estich satisfet,
mes de tú, no; y creu, ¡tremola!
pus jo 't jur per qui só, Lola,
que si desfèm tals embulls,
no han de quedar los teus ulls
ni ab una llágrima sola.

MUT-XERRAIRE.

ACTUALITATS

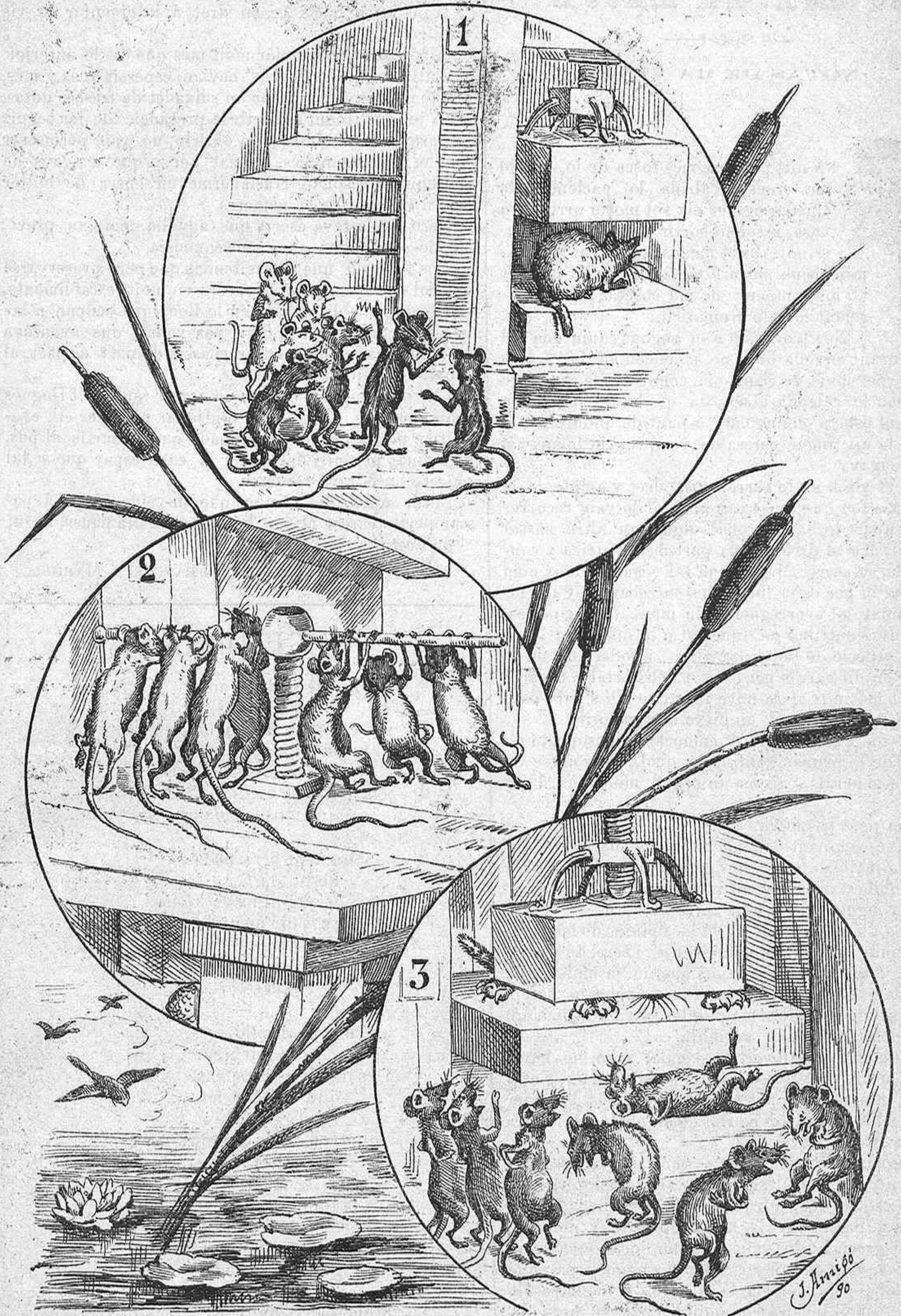
—A quien quieres tu prenda?
—Endavant....
—(Esa tambien es der partio der generá...)

—Vaya un cástich!... Diu qu' hasta li han amoblat las habitaciones.
—Veurás... Son favors que 's tornan.

Alicantinas.

—Jo fos del govern, desterrava á tots los generals...
—Quina feyna á dur maletas!...

UNA CONSPIRACIO

1 Minyos! la casualitat
'ns fa duenyos d' aquest gat.

2 Apretém... apretém bè,
que quedi fet un papè.

3 Consummatus est!... Aném!
(Quin tip de riure que 'ns fem!)

LO CARRER MAJOR

(NOTAS DE MA VILA)

NA nit, per cert més fosca de lo que jo 'm creya, acabada la paciència de quedarme per eix sol motiu arreatat á casa, resolguí sortir y dirigirme al cassino. Allí al menos, pensava jo encaminantmi, passaré millor la vetlla parlant ab los companys de mil cosetas bo y saborejant lo café aromátich.

Nos trovavam á la segona quincena del mes, y durant aquells dias no s' encenian los fanals públichs, per mida de economía, com s' estila en nostre poble quan lo calendari senyala qu' ha de fer lluna; pero lo cel estava ennuvolat, á punt de ploure, y l' astre de la nit tingué peresa de rompre lo humit vél que l' amagava.

Per sort visch en lo carrer més dret y ample de la vila y aixís fou que sense cap novetat lo vaig recorre (deixant apart lo haver trobat algun qu' altre bassal d' aygua); més al arriuar á la part més céntrica y concorreguda, lo carrer Major, que tal vegada ab eix nom lo batejáren per esser lo de més entrebanchs y lo més insobordinat, m' ocorregueren un munt de peripécias.

Tal volta contribuí més que tot á lo que vaig á indicar, la especie de temeritat que s' apodera de mí al penetrar en dit carrer per la part del Portal y toparse al instant mos ulls ab la nova font que allí s' aixeca y que tè la trista forma d' un nitxo de cementiri.

Lo cas fou que ja abans d' embocar-lo, ensopeguí ab la acera de lo primer xanfrá, la qual, separantse de la costum general, s' aixeca ab orgull molt més d' un pam.

Alló 'm posá frenétich.

Segueixo caminant damunt la expressada acera y á la fi de la mateixa, no recordantme ja de llur alsada, me vegí obligat á fer un saltiró contra ma voluntat.

Suma y sigue; vaig pensar entre mí.

La casa del costat, que es de la opinió de las de la majoría, puig careix completament d' acera, té en son lloch tres ó quatre pedras grans que no 'm molestáren á causa de que, estreyentse poch més amunt lo mateix carrer, fou precis desviarme d' ellas pera no topar ab la paret de la casa que s' adelanta.

Ja 'm ténen avansant altra vegada; pero no havia caminat encare tres dotsenas de passos, quan, ¡pata-plum! m' intercepta lo pas un banch que cert botiguer se pren la llibertat de deixar-lo abandonat á tot' hora al devant de casa seva.

—¡No guanyaré per sustos!— murmurava jo entre dents, penedit d' haver sortit de casa, quan, girantme envers la esquerra pera ficarme ab certa nena que s' encertava á passar per la acera oposada y que vegí clarament gracias á los raigs de llum que s' escapavan d' una fleca, vaig ensopegar, distret, ab una acera que s' eleva mitj pam més que la que jo 'm deixava de trepitjar. Aquell incident m' obligá á correr pera no perdre lo equilibri, y quan volguí deturarme me vaig trobar tu per tu ab lo cadavre d' un tossino, que pen-

jat d' un ferro agafat á un balcó, venía á donar en mitj la acera.

¡Fins los animals tenen dret á interceptar la vía pública!

Aixó me va contrariar molt més que tot lo anterior.

Entre tant los núvols s' havian espessit més y més, y comensáren á esquitxar un ruixadet de frescas gotas; pero jo, que tinguí al sortir la precaució de fer seguir lo parayguas, decidintme á obrirlo, no vaig permetrer que 'm mullessen; més, cremat per lo que acavava de succehirme, resolguí trasladarme en busca de millor sort á la acera de la esquerra.

Pero ¡ay! estava escrit que aquella mateixa previsió me portés una nova consecuencia,

Los ferros d' una de las tendas que pera preservarse del Sol se colocan á poca altura en molts establiments, restavan per oblit encare en lo lloch que ocupan á las horas de Sol; y mon pobre parayguas, que avansava tranquil é indefens, morí traspasat de part á part al toparse ab aquell armatoste.

Llavors, empipat de que un carrer tan petit tingués tants defectes, resolguí no continuar més per éll, evadintme per la primera cantonada que 'm surtís al pas, y caminar pel mitj del carrer lo curt espay que á tal objecte 'm faltava recorre.

Desde aquell día, sempre que 'm veig obligat á passar per lo carrer Major, ho faig ab molta pausa, degut al mal estat de aquella vía.

FRANCESCH MARULL.

SEGUIDILLAS

Quan te parlo d' amor
dolsa nineta,
no sè perque la llengua
m' ensenyas sempre.
No ho fassis, dona,
¡Qualsevol se creuria
que tens la bola!...

Solsament per casarme
ab tu, daría,
tot l' or que hi há en lo mon
sens dir mentida.
S' entèn, nineta,
¡Si no fóssis tant xata,
ni tan garrella!...

Una cosa desitjo
si no 't sab greu.
Y es tornarte 'ls petons
que 'm váres fer.
Per Cristo, noya,
¡No m' en fassis cap més
que 't put la boca!...

Á la llum d' un fanal,
nena estimada,
ton rostre hi vist més blanch
que una nevada.
Vaja, romansos!
¡Si de día ets morena
com un gitano!...

J. CASANOVA V.

MEMÒRIAS D' UN BOLERO

CAPITUL XV.

Se conta lo xivarri que mogué la Petra, després d' haver rebut tan forta surra.

«Qu' es estrany, molts me dirán,
»que, sent tan espavilada,
»no ho fos aqueixa vegada
»la pobre Petra?» al instant
tindrèu la cosa explicada.

La casualitat tan sols
portá semblant disbarat:
Sempre la casualitat,
mare ha sigut dels bunyols
que afectan l' humanitat.

Per sortir del compromís,
que á son temps explicarè,
en Tercerilla, infelís,
estava buscant un pis
que no fós de molt lloguè.

En lo carrer de la Cera,
un n' hi havia per llogar,
éll y 'l seu amich Cirera,
no sabent quin local era
se l' anàren á mirar.

Habent vist l' habitació,
per coneixer las vehinas
sortíren en lo balcó,
en la precisa ocasió
de passar la Saltatinas.

Plé 'n Cirera de despit

feu que l' altre la cridès,
á estobarla decidit;
lo que passá, es per demès
esplicarho als qu' ho han llegit.

Sols falta dir, que al moment
que *en si*, la Petra torná,
sortí al balcó y á la gent
fent aturar, fortament,
¡Lladres! Assessins! cridá.

No cal dir que á semblant crida
sortíren tots los vehins,
tement per sa propia vida,
y que molts tot desseguida
cridaren també ¡Assessins!

¡Valgam Deu! y quin trasbals
váren armar! quin xibarri!
no cal dir que 'n moments tals
los guardias municipals
s' eclipsáren d' aquell barri.

De la Petra 'ls crits seguían
y al reclam de semblants crits
més curiosos acudían,
pero ni 'is més decidits
á auxiliaria s' atrevían.

¿Qu' es? Qu' ha estat? se preguntavan
al veure á una dona roja
l lensar uns crits qu' aixordavan,

y molts d' allí 's preguntavan
si era víctima ó bè boija!

Pera fi l' autoritat
representada vinguè
per l' alcalde (home il·lustrat,
(era un pobre sabatè),
y un polissón disfressat.

Sense esperar més ajuda,
fou per aquells *dos valents*
la casa reconeguda,
y trovaren *la perduda*
tot buscant als delinqüents.

Puig enterats de lo cas
sent la *dona* interrogada,
un ridícul desenllás
va tindre com ja veurás
per la Petra desgraciada.

Pero com qu' el meu *talent*
no está avuy de bon humor,
estich cert, si ets indulgent,
qu' hasta 'l número vinent
tindrás espera, lector.

JOSEPH M.ª CODOLOSA.

Continuará.

¡Mirin que ho faré!

Fá molt temps qu' estich buscant
alguna *santa* persona
que 'm puga treurer d' apuros,
prestantme la seva bossa.

Ma situació es tan tremenda
que estich ja, ¡valgam Mahoma!
per tirarme quatre tiros
á la punta..... de la bota.

Y si algú no s' apiada
de ma desgracia, que es molta,
ne faré una de las mevas
que 'n parlará tota Europa.

Perque 's fassin cárrech, vull
que sápigán la vritat tota;

Deu m' ha donat quatre fills,
una dona y una sogra,
que crien, cunills, pardals,
dos gossots de Terranova,
un *llorito*, un esquírol,
y un gatet qua sempre plora
perque 'l pobre va tenir
ja pochos días la verola.

¡Oh! y 'm descuidava dirlos
que *gana* també 'n tinch forsa.

Ara donchs bè; ab tantas cargas
y ab una *fam* que 'ns arbola,
calculin com estaré!...

Per tant si no son de roca
los seus cors, los hi demano
que 'm dónguin alguna cosa
perque no 's mori de fam
la meva familia tota,
ó m' haig de vendre las bestias
de la sogra y de la dona.

JOSEPH M.ª BERNIS.

DESITJ

¡Que més glòria qu' estimarte
y tenirte al meu costat,
¡juntar á los teus mos llábis,
de tos capritxos sé esclau,
en tos ulls enmirallarme,
com la viola en lo rieral.
Omplir de besos ta boca,
estrenyer tas tendres mans,
jugá ab tos cabells sedosos
en un coixí los dos caps,
(s' enten... sent marit y molla)
y l' endemá, al despertans,
trovar ja l' esmorsá á taula...
!!Fa tant temps.. que no he menjat!!

RAMÓN BERTRÁN Y F.

* * * * *

CANTAR

Digas nena dels ulls blaus,
Respón, ma ditxa, mon bè,
¿Que menjas, que quan m' acosto
sento que 't put tant l' alé?

R. ALONSO.

CANTARS BILINGÜES

*Sin conocerte te adoro
prenda de mi corazón;
pero tinch pòr de ton pare
que no 'm pegui un tostorrón.*

*Estrella de la mañana,
luz del día y de mi alma,
pescatera per més senyas,
gandula y desdentegada.*

*¿Quieres saber por quien doblan
las campanas del lugar?
Donchs, per una vella morta
qu' ara la van á enterrar.*

*Llámáron al mismo tiempo
á tu puerta y á la mía.
A la teva, un angelet
y á la meva, la justicia.*

*Quien se encontrara en tu cuarto
y la puerta se cerrara,
y 'm donguessis dugas llonsas
sens que ho sapiguès ta mare.*

*La fuente busca al arroyo,
el arroyo busca al mar,
y jo busco ferme un traje
y ningú me 'l vol fiar.*

MOSSÉN LLAPIDERA.

De la sort ab fases varias
quaranta anys ha navegat;
y ara á Blanas s' ha casat
després d' habers retirat
ab dugas pessetas diarias.

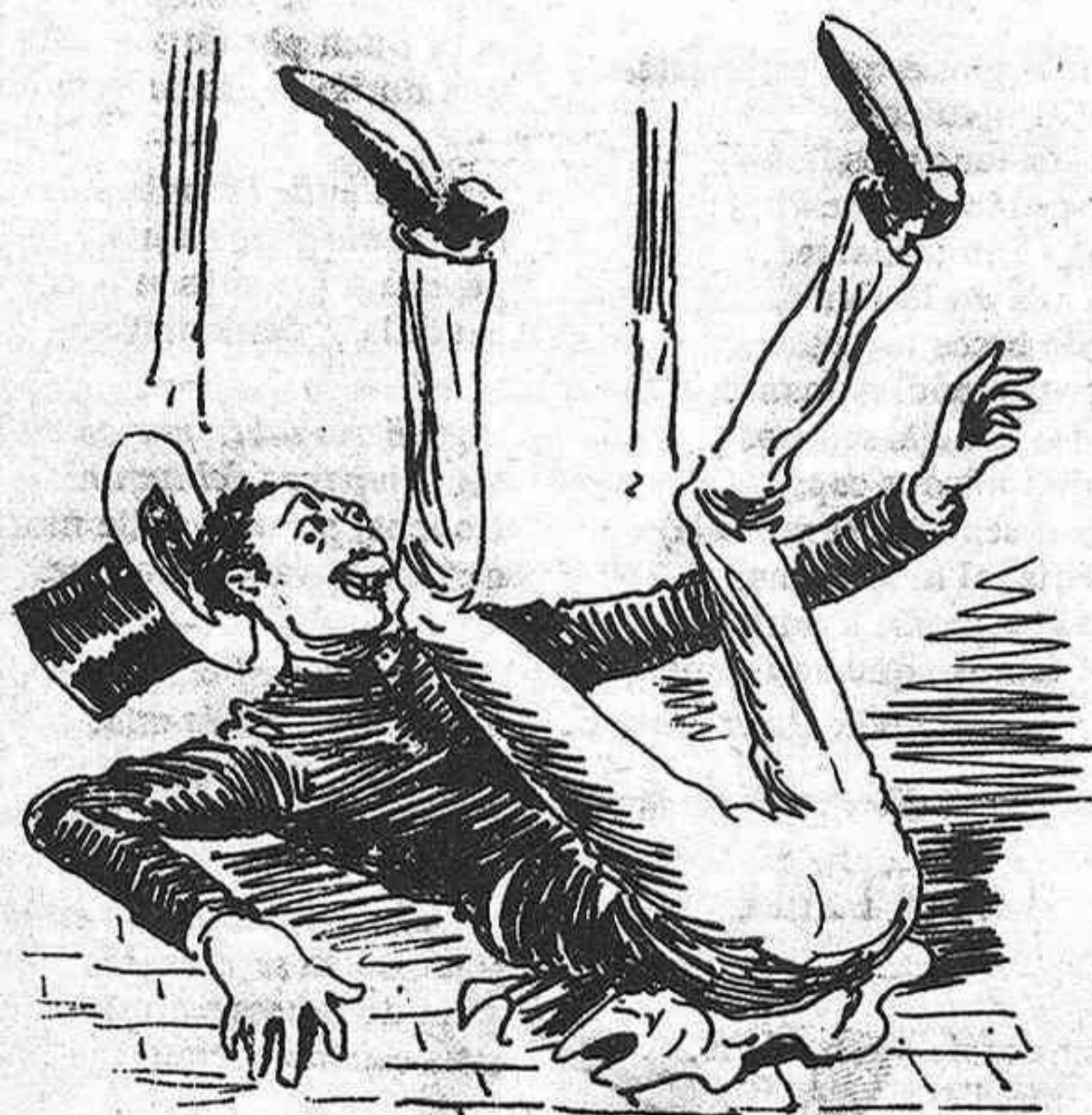
—Veyam; álsil.
—(L' hauré alsat dugas vegadas).

Ja no 's premia 'l talent,
y veig qu' en ferro fret pico.
Soch molt mes actor que 'n Vico,
y no ho vol veurer la gent!

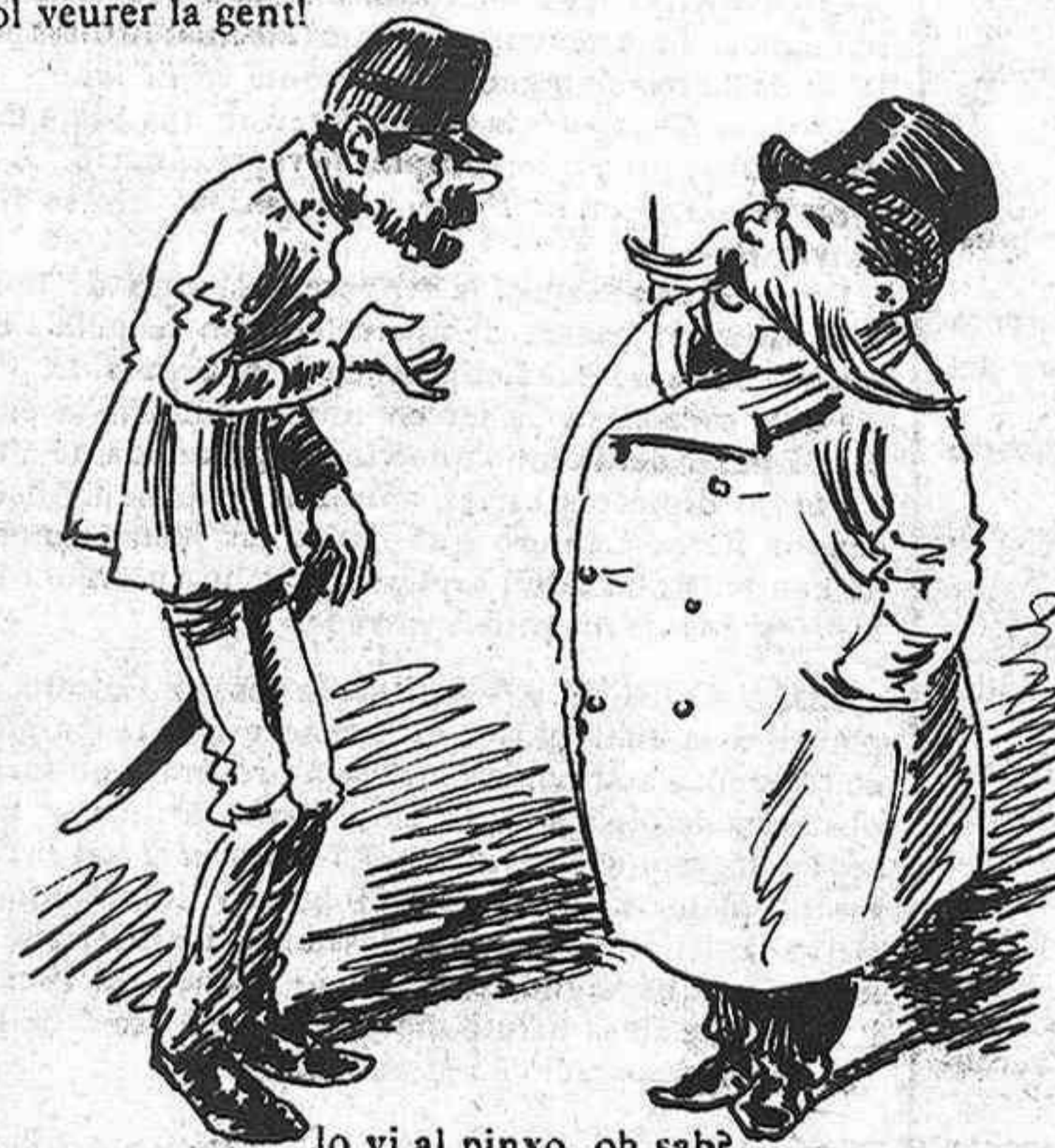
—Si no agafo gana, estich perdut!

En la Rambla, extraordinaria
concurrència sempre hi há,
y molt á menut s' hi fá
gimnástica involuntaria,

En aquí hont lo mon ho veu
hi enviudat vuyt vegadas
que m' ha sabut molt de greu;
ara torna á las andadas,
pero... alabat siga Deu!

Jo vi al pinxo, oh sab?
Y quan ja lo tenia, me dió...
—El reloj?
—No... una bofetada.

Meliton Gouzales

NOSTRE RETRATO

Publiquém avuy lo de la agraciada tiple de sarzuela donya Paz Duque, que ab tan bon éxit treballá en la temporada passada d' hivern en lo magnífich teatro de Catalunya.

Sa bonica veu y notables dots físicas, feu que fossin molt vivas las simpatías que sapigué alcansar y que sigui durader son recort.

PRINCIPAL.—A pesar dels bons desitjos del senyor Palencia, creyém no podrà estrenarse fins dissapte lo viatge de gran aparato titulat: *España*.

Be rés, cosas d' Espanya.

A jutjar per la favorable impresió que 'ns han causat algunas decoracions y los magnífichs trajos, augurém á la Empresa un grandió éxit.

Celebrarém de nostra profecía.

ROMEA.—Dimars va estrenarse en aquest teatro la comedia en un acte de don Víctor Brossa: *Lo fill de la dona* que fou ben rebuda del públich. Está escrita ab coneixement escénich y sos xistes son molts y de bon género.

Doném l' enhorabona á son autor.

Lo benefici del senyor Muns va dur una distingida quan numerosa concurrència sent o' sequeiat lo beneficiat ab multitud de regalos exposats en lo saló de descans.

Pera lo próxim dilluns s' anuncia lo benefici de la senyora Abella ab *Lo monjo negre* de Pitarra y *Un cop de telas* del nostre apreciat Director senyor Ferrer y Codina.

Segueixen los ensaijos de *Lo Castell y la Masia* del nostre amich y colaborador D. Conrat Roure.

Nosaltres qu' assistirem á la lectura de dita producció, podém adelantar excelents judicis.

CATALUNYA.—En la sarzuela *Angelito*, lograren aplausos la simpática senyoreta Campos y los senyors Palmada, Chaves y Castillo.

Lo nou juguèt *El sueño dorado*, original de Vital Aza, desde las primeras escenas se observá la má mestre de son autor, ja que los personatjes y escenas son de corte y forma sumament parecut al *Sombrero de copa*, *S. Sebastián Martí*, y molt particularment al *El señor gobernador*. Los moltíssims xistes, tots ells de bona lley contribuít además del inmillorable desempenyo obtingut, feu que lo públich estigués constantment rient y aplaudint, tributant una verdadera ovació als actors, en lo final de la obra.

¿No podría la empresa lograr darnos á coneixe: *Amen y Su excelencia*, obras que ab tant extraordinari éxit s' están representant á Madrid?

Se prepara una extraordinaria funció á benefici de la sens rival primera actriu, senyora Alverá.

NOVEDATS.—Dissapte passat á benefici de varis establiments de Beneficencia tingué lloch la funció organizada per

la Associació General d' Estudiants, habent obtingut moltíssims aplausos la célebre tiple senyora Borghi Mamo en la *Ave-Maria* de Luzzi. La eminent actriu espanyola senyora Tubau alcansá una llegítima ovació en lo preciós monólech del senyor Palencia, titolat: *Que vergüenza*, aixís com també lo degá dels actors espanyols senyor Valero en la preciosa poesia escrita *ad hoc* per nostre amich lo reputat poeta senyor Soler (Pitarra).

Lo Jenny continúa ab éxit més creixent tots los días, lo-grant la Empresa veurer plens en justa compensació al talent dels artistas y als sacrificis que reporta dita obra, tributantse una ovació al presentarse las decoracions finals, obra pictórica y magistral del célebre escenógrafo senyor Soler y Rovirosa.

TIVOLI.—*Esperanza y La liga de las mujeres* sarzuelas representadas ab éxit, proporcionaren aplausos per son desempenyo á las senyoras Mariscal, Alverá y Mejía y al senyor Pinedo verdader *tour de force* de la companyia.

La ópera espanyola *Marina*, per debut del tenor senyor Carbonell, serví pera aquilatar las escelents dots artísticas de la senyora Mariscal y senyors Pinedo é Hidalgo. Respecte al debutant, feu gala de sa extensa veu pero faltat d' istil, aixís es que las notas las emitía, si bè ab facilitat, sense lo més petit relleu. Si persevera en l' estudi dadas sas condicions, creyém farà carrera.

En lo conegut arreglo del senyor Granés, *Ki ki-ri-ki*, se distingí molt particularment lo senyor Pinedo ab sas graciositats, acompanyantla ab bastant acert las senyoras Montañés y Alverá y los senyors Llorens é Hidalgo.

En lo paper de Mimosa també s' ha fet aplaudir en representacions posteriors le senyoreta Alfaro que repentinament s' ha encarregat de dit personatge.

Sembla que s' ha rebut ab agrado la *reprisse* d' aqueixa opereta ja que 'l públich secunda ab molta gracia los xistes de la obra.

Per dissapte se anuncia definitivament lo estreno de *La Virgen del mar* ab sorprendent aparato. Veurem si s' aplassará.

CIRCO ALEGRIA.—Ex:raordinaria concurrència reportá lo benefici de la senyoreta Montes efectuat lo dissapte últim. Després de las malagueñas que cantá en *El lucero del alba*, sos fogosos *amateurs* la obsequiaren ab una pluja de flors y alguns obsequis, interrompint la representació.

En la sarzuela *El Proceso del cancin* sols se distingí lo senyor Roca.

Diumenje se despedí la senyoreta Montes de nostre públich lo-grant passar desapercbut son despido á causa del poch relleu que doná al personatge de *Seguidilla*.

Petita campanya ha fet en nostre públich la esmentada *diva* á pesar del bombo que vingué precedida de Madrid.

Per lo dimecres estava anunciat lo benefici del mestre senyor Pérez Cabrero que dadas las justas simpatías que ab son talent ha sabut captarse, creyém que veurá la funció favorescuda de magnífica entrada.

EDEN-CONCERT.—Desitjós lo senyor Galofre de complaure á la distingida concurrència que tan assíduament concurreix á son bonich local y no reparant ab sacrificis ni obstacles de cap classe, en la setmana última s' ha representat la reputada sarzuela *La Tempestad* habent obtingut molts aplausos las senyoras Molgosa y Loran, y los senyors Bergadá, Rumiá, Andrés y Gavilanes. Lo mestre senyor Domingo també siguié cridat ab insistencia al escenari per l' ajust que ab sa batuta sapigué donar á tan difícil obra.

Está en preparació *La Marsellesa*.

UN CÒMICH RETIRAT.

ABRIL

Es l' Abril mes de perills
com pot ser no n' hi hagi d' atria;
es lo mes á qui la patria
li deu mes nombre de fills.

Sembla que ho donguin de franch
y es bonich tot ab excés;
y la causa d' aixó es
que fa moviment la sanch

Ja tenim tres guerreros colocats; l' un á Alicant, l' altre á la Corunya y l' últim á Canarias.

Encara quedan moltes colocacions.

Y de 'ls oficials de la guarnició d' Alicant que van anar á rebre lo desterrat, qué se 'n ha de fer?

No es per rés. . es no més pera saberho.

No podém per menos que recomenar la adquisició de lo poema de D. Apeles Mestres, *Margaridó*; gráfica mostra de lo que val lo celebrat dibuixant y poeta.

Es una publicació que tot home de gust ha de procurar que figuri en la seva biblioteca.

En *El hotel de ventas* carrer de la *Porta Ferrissa*, cridan l' atenció dos magnífichs quadros del reputat pintor D. Anton Coll.

Lo viudo, tela de regulars dimensions senyalada ab tercera medalla en la Exposició d' aquesta ciutat, es un quadro qu' acredita lo pincell del artista.

A Malgrat ha sigut objecte d' una ovació lo conseqüent federal senyor Vallés y Ribot.

Al parlar de la separació de l' Iglesia y del Estat, va estar eloquent sens resultar herétich lo seu notable discurs.

Ab quin gust deu llegir aquestas noticias lo pobre Pedeló!...

Y tan... pobre!...

Hem rebut lo setmanari *La Pipa*, que ab molt aplauso 's publica en Reus.

Contè un text agradable y alguns grabats bonichs.

Un forner de Viena que no podia despatxar gayre 'pá, va anunciar que en la fornada de cada dia 's trovaria un llonguét que contindria una moneda d' or.

Desd' aquell dia va ser precis posar guarda á la porta de la fleca per la molta gent qu' anava á comprar pá, ansiosa de trobar l' anunciat tresor.

Au!... á imitarho propagandistas!

Avuy divendres debuta en Milan en lo teatro Dal Verme, desempenyant la part de protagonista en *Aida*, donya Carmelita Bonaplata de Bau, filla del reputat primer actor del Teatro Catalá.

Segons informes fidedignes, reuneix la debutanta condicions especialíssimas pera l' art á que 's dedica, y en los concerts que ja ha donat en los salons de los senyors Lucca y Ricordi, ha pogut sentir de boca dels mellors mestres, frasses que son una garantia pera lo bon éxit que s' espera.

Molt celebrarém la victoria artística de la nostre hermosa y simpática paysana.

Los caixistas van deixar de compagnar á son temps un suelto hont deploravam lo cobart atach de que fou victima lo senyor Llunas, director de *La Tramontana*.

Lo repetím avuy perque no 's puga duptar que condemnem tant ruhi atentat.

Tóquila, senyor Brossa!... La seva comedia *Lo fill de la dona* 'm va fer passar un rato agradable; sense ser un modelo en la estructura, reuneix l' obreta condicions de fi de festa com la primera que hi hagi. Tè situacions altament cómicas y xistes que fan riurer de debó.

Entre aixó, y la execussió que va ser bona á tot serho, gran mal se 'n va fer que l' aplaudissin y 'l cridessin en escena.

Ja la pot fer imprimir.

Ara si qu' estém bé... Los anarquistas de Valencia 'ns han posat en un conflicte *nada menos* qu' ab l' Emperador dels gelats.

Ay que 'ns portarán á tots á Siberia.

Quina pòr!

Segons noticias, quatre ó cinch braus, qu' anavan sols, volían donar una tunyina á un artista d' aquesta capital, per haver publicat en l' últim número d' un popular setmanari, una doble plana dibuixada ab molta sombra y en la que s' hi devian veurer aludits los citats *Anibals*.

Lo esmentat artista no deu saber que hi ha personas que tenen malas pussas y que si bé ells se permeten enviar tractats d' Urbanitat, no volen en cambi que se 'ls envihi rés á n' ells.

Y ab aixó tenen rahó.. jo ja ho veig.

Felicitém de cor al nostre intim y antich amich D. Salvador Carrera per son brillant éxit en la vetllada poética que va donar en *El ateneo* de Madrid.

Nosaltres que coneixém *el estro* d' aquest poeta no 'ns ha sorprès la noticia.

Sabém que ab lo grafich títol de *La Sardana*, lo día 1 de Maig pròxim sortirà un nou setmanari catalá en la industriosa vila de Palamós.

Ab gust esperém sa visita.

Havent sigut molts los associats que demanaren se sospenquès la reunió que havia de tenir lloch lo diumenje pròxim passat, dia 20, pera poguer assistir á la que de dependents del comerç 's dava en lo Palau de Ciencias; la Comissió Organitzadora de *La Associació Literaria*, convoca á tots los associats, adherits y que vulgan adherirse, á la reunió que 's verificará el dia 27 diumenje á las 3 de la tarde en el interior del café de Lyon, Carme, 10, pera llegirlos los ja redactats estatuts y elegir la Junta Directiva.

Hem rebut lo primer número de *La Baylarina* de Banyolas que contè un text escullit y un bon retrato de lo reputat primer actor D. Ricardo Calvo.

Donchs si, senyora *Baylarina*; per molt que ho afirmi vosté, li hem de dir que lo títol del seu ben presentat setmanari no es catalá, y per més que nosaltres lo usém, ja 'ns ne guardariam d' aplicarlo com á títol d' una publicació. —Bailarina es derivat de bailar, y bailar no ha sigut may catalá. Bailarina, que lo qu' es Baylarina no es catalá, ni castellá ni volapük.

No ho duptin.

Repichs

Los estudiants de Madrit y Salamanca han sollicitat del govern lo permis d' usar lo trajo de tuna.

Que rebufons que serían!... Podrían agermanarse ab los lligats vestits ab caferusses é capetas, é escarpins, é los podrian portar á tots plegats cap á la Nova Belen.

Quanta xifladura!

No queda mes que: Pitongo,
com consonant, d' una banda,
p' el sabó de propaganda
de los Principes del Congo.

Senyor Maciá: miris que de las clavegueras de molts carrers surt una pudó capás de fer treurer las tripas al mes filosófic gitano.

Aquest día en lo carrer de Mendizabal vaig sentir queixarsen amargament á dugas senyoras que hi passavan.

Miri que 'l Cólera 'ns vigila per arreplegar, si pot, lo que ha deixat lo Dengue.

Lo general Dabán després d' haver complert lo seu arrest diu que presentará un recurs d' agravis.

Que no treguin los mobles encara.

HUELGA EN SAMPEDOR

L' industriosa vila de Sampedor está avuy també sufrint los perjudicis de la ditxosa huelga, y que, segons informes no 'n te pas la culpa la classe trevalladora que preten sols trevallar y poguer dar pá á las familias.

Sembla que en una de las fábricas d' aquella hermosa vila varen fer una justa petició los obrers á mitxa setmana passada y l' amo despres de ferlos hi tornar dos ó tres vegadas per la resposta, aduhint pretestos de tenir que rebrer informacions de Barcelona, va acabar la setmana no volent atendre á las reclamacions de la classe.

Igual va ser no anar á la fábrica los trevalladors, que tancar los demás fabricants de la població las sevas respectivas sense mirament de cap mena, y reduhint per consecuencia á la miseria á multitud d' honrats obrers.

Es precís que calculin los fabricants que si ells poden passar setmanas parats sens que 'ls hi falti la sopa á taula, no 'ls passa igual als pobres obrers; y que tant s' enfonsa 'l tap qu' al últim 's trenca l' empolla; lo que no convé ni als uns ni als altres.

VENIDAS

Cotó fluix pera taparse los nassos los que tingan que passar per lo carrer de Mendizabal després de las onze de la nit.

Trampas per agafar ratas com cunills que totas las nits pastoran, (las ratas, no las trampas) en las pilas d' escombrarias qu' adornan lo citat carrer.

Plasea de la Higiene; Casa de Socorro.

Se ven un crítich teatral renaixenso *in partibus*... Albinus... d' un paladar artístich molt propi pera saborejar tripas ab alioli y bacallá ab romesco.

'S dará casi per rés.

Porta molt bé.

Arch de Sant Martí n.º 100.

NOTICIAS MARITIMAS

A pesar de no portar cap passatjer, per las malas condiciones del barco, s' ha empenyat en fer encara viatjes la Goleta *Carman*, capitá Liern.

Aconsellém á la casa armadora de *Tivoli* arraconi lo bastiment si no vol perdre la parroquia.

La barca italiana "Salto" capitá Bernis que va fondejar en la bahia del Liceo es un barco que segons opinió dels inteligents no respon á las exigencias del art.

Encar que de bona fusta, resulta bastant corcada á causa tal volta de no haver sigut tallada en bon quart de lluna.

Lo cargament que portava de "Hugonots" ha resultat tan averiat que 'ls compradors no 'l van volguer á cap preu.

En lo moll va produhirse bastant escándol.

PENSAMENTS

La música es lo llenguatge del Univers.

MOZART.

El robo es una industria como las otras.

MELGARES.

Lo que s' ha de mirar es l' honradés de las personas.

PITARRA.

Er animá ma inteligente y ma bruto y ma franco es er toro de Miura.

ESPARTERO.

Catalunya no anirá bè fins que siga la única provincia del globo terráqueo.

UN RENAIXENSO.

La muger en el ocase de su existencia, es la patética institucion febril arraigada en los peldaños del cierz coectivo del cerebro.

MIRÓ.

CORRESPONDENCIA

J. A. V. Anirá en lo folleti. L' article 'ns resulta pesat. Queda á la seva disposició.--Dolors Mont. Qué 'n vol comprar voste? Los hi darém barato... y bons

Anirá J. Casanovas V. Marangi, J. Puig Cassanyas, Enrich Petit, Ego Sum, J. Asmarats, J. Staransa, Lluís Salvador y Amadeo.

Algo de: Noy tendre, Gertus II, S. Fabregas, Casanovas, Un Iberich manrésa, Plumero de la Bleda, Mut Xerraire, M. Emulap, J. Fivaller, Jaume Vilageliu, Fe. D. Rico Ant On, S. Pi, Tararii Tararaa, Loris Melekoff, V. Tesrub, M. Sansar y C. Saças.

(Manel Gardó. Al folleti no es possible. S' ha de contentar á tots.--Noy tendre. Si val, perquè no?)

Joan Umbert. No vá, queda complasut.--Joseph Barbany serà servit.--A. P. Si senyor. es lo mateix! lo de las notas cristalinas. Eh, qué bufó?--J. C. V. L' article: «anar per llana» es massa «Kilométrich.

S' han rebut 11 composicions mes que no fan per casa.

A. Y. Senyor A. Y. no 'm diu ré si 'n Pedeló esriu també dupte ab «b» pus, sols aixó, 'm mostra que 'n Pedeló, eseriu tan bé com voste.

F. Garcia y A. ¿Y la solució, que se l' ha menjada?--P. Alas. No mes serveix xarada. Lo demás al core pus ha volgut ser massa fecundo.

LOS AMANTES DE... GIRONA

—Ay com lo cor se 'm tralbasa
ab llunyans recórts, Matias...
—No 'm recordis aquells dias
que sempre jugava á l' alsa.

SECCIÓ DE TRENCA-CLOSCAS

XARADA

Ma primera es musical,
un article la segona,
la tercera no te un ral
y la Tot es nom de dona.

R. ÀLAS.

INTRÍNGULIS

Buscar una paraula que trayentli
una lletra cada vegada, comensant pel
darrera, dóngui los següents resultats:
1.ª Una plassa de Barcelona; 2.ª Una
ciutat estrangera; 3.ª Un célebre es-
criptor; 4.ª Una cantitat; 5.ª Nota mu-
sical, 6.ª Una consonant.

J. FIVALLER.

ENDEVINALLA

Sense jo al mon no hi hauria
homes, reys, ni generals,
préssecs, peras, ni monjetas,
ni submarinos Perals;
ningú tindria pessetas,
lentes, gemelos, ni anells,
no tindriam bicicletas,
ni hauriam vist camells.

Ningú faria múecas,
ni beuriam á gallet,
ni hauria sigut alcalde
lo senyor Rius y Tauler,
ni tampoch á tú, lector,
t' hauriam dat aquest nom...

¿Encare no m' endevinas?
no es pas rés de l' altre mon?

D. BARTINA.

TRENCA - CAPS

Córdoba, Santander, Madrid,
Sevilla, Jérez.

Colocar aquets noms en columna
vertical de modo que llegida diago-
nalment dónguin lo nom d' altra pro-
vincia espanyola.

A. BALAGUÉ.

PROBLEMA

Descompondrer lo número 441 en
quatre cantitats, tals que sumadas, res-
tadas, multiplicadas y divididas pel
mateix número, dónguin resultats
iguals.

Dos MUSSOLS.

LOGOGRIFO NUMERICH

- 2.—Consonant.
- 5 1.—Nota musical.
- 3 1 5.—Moneda.
- 5 4 3 1.—Instrument.
- 5 5 1 2 4.—Part del cos humá.
- 3 1 2 4 1.—Mal dolent.
- 1 2 3 4 5.—Al calendarí.
- 2 1 3 3 4.—Part d' una ciutat.
- 5 5 4 3 4.—Flor.
- 2 1 3 3 1.—Lo que molts no tenen.
- 2 1 5 1.—Útensili de guerra.
- 1 5 1.—Los aucells ne tenen.
- 1 5.—Proposició.
- 3.—Consonant.

ALLER.

SOLUCIONS

A LO INSERTAT EN LO NUMERO ANTERIOR

Xarada-esquela.—Mar-ga-ri-de-la.
Xarada.—Fi-de-la.
Endevinalla.—La lletra T.
Anagrama.—Giro-Roig.
Conversa.—Lola.
Logogrifo numérich.—Bristol.
Trenca-caps.—La portera de la Fàbrica
Geroglífich.—Dotse mesos son iguals
un any

LA TOMASA

PERIÓDICH FESTIU, IL·LUSTRAT Y LITERARI

Preus de suscripció:

Espanya y Portugal, trimestre. 1'50 pta
Cuba y Puerto Rico id. 2
Extranger id. 2'50

NOTA—Tota reclamació podrá dir-
girse á la Administració y Redacció de
periódich, carrer de Sant Pau, n.º 56
LITOGRAFIA DE RIBERA Y ESTANY.

Lit. Barcelonesa, S. Pau, 56.—Barña